

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Trojičné námestie 11, 825 61 Bratislava

Materiál určený na rokovanie:

Miestnej rady dňa: 16.9.2024

Miestneho zastupiteľstva dňa: 24.9.2024

N Á V R H

na úpravu cenníka a výpožičného času
Miestnej knižnice Podunajské Biskupice

Predkladá:

Ing. Roman Lamoš, MBA
starosta

Materiál obsahuje:

- vyjadrenie miestnej rady a komisií
- návrh uznesenia
- dôvodová správa
- návrh cenníka a výpožičného času MK PB

Zodpovedný:

Ing. Boris Hurbanič
prednosta

Spracoval:

Mgr. Jana Winkler Sedláčková
Referent Kultúry, mládeže a športu, poverená zastupovaním vedenia

september 2024

Vyjadrenie miestnej rady (zasadnutie dňa)

UZNESENIE č. 180/2022-2026/MR

Miestna rada **berie na vedomie** a **odporúča** miestnemu zastupiteľstvu **schváliť** predložený návrh na úpravu cenníka a výpožičného času Miestnej knižnice Podunajské Biskupice.

Vyjadrenie komisií

Komisia finančná, podnikateľských činností a obchodu:

Komisia finančná, podnikateľských činností a obchodu **odporúča prerokovať** materiál na Miestnej rade a Miestnom zastupiteľstve mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Komisia sociálnych vecí a zdravotníctva:

Komisia školstva:

Komisia školstva **odporúča prerokovať** a **schváliť** predložený materiál na Miestnej rade a Miestnom zastupiteľstve mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Komisia kultúry, mládeže a športu:

Komisia **vzala na vedomie** informáciu o Návrhu na úpravu cenníka a výpožičného času miestnej knižnice Podunajské Biskupice a materiál **odporúča bez pripomienok** predložiť na najbližšie rokovanie miestnej rady a miestneho zastupiteľstva

Komisia územného plánu, výstavby, životného prostredia, odpadov a cestného hospodárstva:.

Návrh uznesenia

Uznesenie č.:

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice po prerokovaní:

schvaľuje

úpravu cenníka a výpožičného času Miestnej knižnice Podunajské Biskupice s účinnosťou od 1.10.2024

Dôvodová správa

Na základe komparácie základných ukazovateľov služieb a cenníkov poplatkov verejných mestských knižníc v Bratislave, v zmysle Metodického usmernenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK – 4315/2020-110/11107 z 21. júla 2020 na určenie Štandardov pre verejné knižnice ako aj odporúčaní Smernice IFLA pre služby verejných knižníc, navrhujeme úpravu cenníka a výpožičného času Miestnej knižnice Podunajské Biskupice s účinnosťou od 1.10.2024.

1. Analýza skutkového stavu

Miestna knižnica Podunajské Biskupice je zaradená do siete verejných mestských knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Podunajské Biskupice. Miestna knižnica má dve pracoviská – Latorická 4 a pobočku Biskupickú 1.

1.1. Poloha a umiestnenie knižnice

Knižnica Latorická sa nachádza v zrekonštruovaných priestoroch bývalých jaslí. V blízkosti knižnice je areál detského ihriska, klub seniorov, materské centrum, materské a základné školy, ktorých návštevníci tvoria čitateľskú základňu knižnice.

Pobočka Biskupická bola presťahovaná z pôvodných nevyhovujúcich priestorov DK Vesna, do priestorov ZŠ na Biskupickej ulici. Knižnica sa nachádza na najvyššom poschodí školy, čím sa sťažila dostupnosť pre používateľov s pohybovými obmedzeniami. Knižnica primárne slúži žiakom školy ako požičovňa kníh a čitateľské zázemie. Väčšinu čitateľov a používateľov tvoria žiaci školy.

1.2. Knižničný fond a služby knižnice

Knižničný fond je súbor vybraných, usporiadaných, spracovaných, uchovávaných a priamo fyzicky sprístupňovaných dokumentov v súlade s funkciami informačného systému, ktorého sú súčasťou.

Knižničný fond Miestnej knižnice Podunajské Biskupice tvoria knihy a časopisy. V rámci knižného fondu prebieha masívna očista od zastaralých, poškodených a nepoužívaných titulov, Množstvo titulov a exemplárov bolo vyradených aj pri sťahovaní knižnice Biskupická – z priestorových dôvodov bol vyradený väčší objem knižničných jednotiek, časť z nich bola preradená do fondu knižnice na Latorickej 4.

Knižnica aktuálne prechádza na nový Knižnično-informačný systém BIBLIB, ktorý umožní väčší komfort ako pre používateľov, tak aj pre obsluhujúci personál.

S tým súvisí masívna prestavba knižničného fondu- nové radenie a usporiadanie knižného fondu, značenie MDT a signatúr.

Zavedenie nového knižného-informačného systému zautomatizuje proces výpožičiek- prácu s čitateľskou databázou, zasielanie potvrdení o výpožičke, oznamy o rezervácii dokumentov, upozornenia na prekročenie výpožičnej lehoty ako aj oznamy o aktivitách knižnice- formou mailovej komunikácie. Tým prídre k úspore na poštových poplatkoch a všeobecnom materiáli na prevádzku knižnice.

V module katalogizácie umožní priebežné prírastkovanie kníh, kontrolu databázy a revízie knižničného fondu.

Pre čitateľa bude bonusom možnosť náhľadov obálok, audio a video ukážok kníh, možnosť vkladania recenzií kníh a sledovanie požičiavanosti jednotlivých knižných titulov.

1.3 Aktivity knižnice v oblasti kultúrno-vzdelávacej činnosti

Aktivity knižnice v oblasti kultúrno-vzdelávacej činnosti majú špecifické ciele: - podporujú celoživotné vzdelávanie občanov a návyk využívať najnovšie informácie pre usmerňovanie súkromného, občianskeho i spoločenského života, - podporujú čitateľské aktivity občanov, - vytvárajú priestor na prezentáciu vedomostí, schopností, zručností i talentu jednotlivcov i skupín, - vytvárajú priestor pre

komunikáciu medzi jednotlivými skupinami verejnosti, - podporujú vytváranie záujmu a návyku občanov na kultúrne využívanie voľného času, - podporujú vytváranie dobrých vzťahov medzi knižnicou a verejnosťou.

V rámci kultúrno-vzdelávacej činnosti Miestna knižnica Podunajské Biskupice priebežne realizuje viacero aktivít zameraných na podporu a propagáciu čítania pre všetky vekové kategórie. Ide najmä o besedy so spisovateľmi, predstavenia a workshopy pre deti na motívy kníh- realizované najmä z grantových programov.

V roku 2024 sa knižnica po prvýkrát zapojila aj do podujatí medzinárodného a celoslovenského charakteru – Noc s Andersenom, Pasovanie detských čitateľov, Prečítané leto.

Cieľom týchto aktivít je podporiť záujem o literatúru, čítanie ako aj spopularizovať a propagovať knižnicu v povedomí obyvateľov mestskej časti.

2. Knižnice a ich úloha

Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje svoj knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.

(Zákon č. 126/2015 O knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z.)

Úloha verejných knižníc sa v súčasnom svete mení. Knižnice už nie sú len miestom požičiavania kníh, ale tvoria širšiu kultúrnu, informačnú, vzdelávaciu, sociálnu a komunitnú úlohu.

Z mnohých výskumov vyplýva, že čítanie zohráva u človeka vo všetkých etapách jeho života významnú úlohu.

Primárny vstup do sveta kníh nastáva v období raného detstva, ešte pred začatím povinnej školskej dochádzky.

Čitateľská gramotnosť ako funkčná gramotnosť, t. j. schopnosť porozumenia a používania písaných textov, je u žiakov na Slovensku alarmujúca.

Z výsledkov v medzinárodnom testovaní PISA vyplynulo, že vyše 30 percent žiakov, vo veku 15 rokov nedisponuje základnými čitateľskými zručnosťami.

Jednou z príčin môže byť aj zlá sociálna situácia a neustále sa zvyšujúca cena kníh, ktorá sťažuje ich dostupnosť najmä pre sociálne hendikepované skupiny obyvateľov.

Z celoslovenského prieskumu realizovaného v roku 2022 vyplynulo, že z dôvodu zlej finančnej situácie si 19% Slovákov kúpi knihu výnimočne a 30,4% si knihy nekupuje vôbec.

2.1. Dostupnosť služieb knižnice

Verejná knižnica by mala poskytovať širokú škálu materiálov na podporu vzdelávania a sprístupňovať informácie širokej verejnosti s cieľom prinášať ekonomické a sociálne výhody jednotlivcom i celej komunite. Knižnica by mala organizovať aktivity a podujatia podporujúce čítanie a rozvoj zručností potrebných na dosiahnutie informačnej gramotnosti.

(Smernica IFLA pre služby verejných knižníc)

Obecné knižnice majú svoje nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní celoživotného vzdelávania, pri saturovaní potrieb obyvateľov obce nielen informáciami ale i oddychovou literatúrou, pri formovaní detí a mládeže i pri dokumentácii regionálnych dejín.

Služby knižnice by mali byť dostupné čo najširšej skupine používateľov, s prihliadnutím najmä na skupiny sociálne hendikepované a nízkopríjmové skupiny obyvateľov, pre ktorých sa knižnica stáva sprostredkovateľom prístupu k informáciám a aktuálnej knižnej produkcii, a tým aj možnosti celoživotného sebarozvoja a vzdelávania.

2.2. Poplatky za služby knižnice

Výška registračných poplatkov je pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov, ktorí tvoria väčšinu používateľov knižnice (deti, študenti, seniori, poberatelia rodičovského a ZŤP príspevku) neprimeraná.

Tým sa na úkor výšky poplatku znižuje percento návštevnosti knižnice.

Naopak, výška sankčných poplatkov za nedodržanie knižničného a výpožičného poriadku (upomienky) a straty a poškodenie knižného fondu sú nízke - čím dochádza ku škodám na majetku mestskej časti, ktorý je nedostatočne chránený.

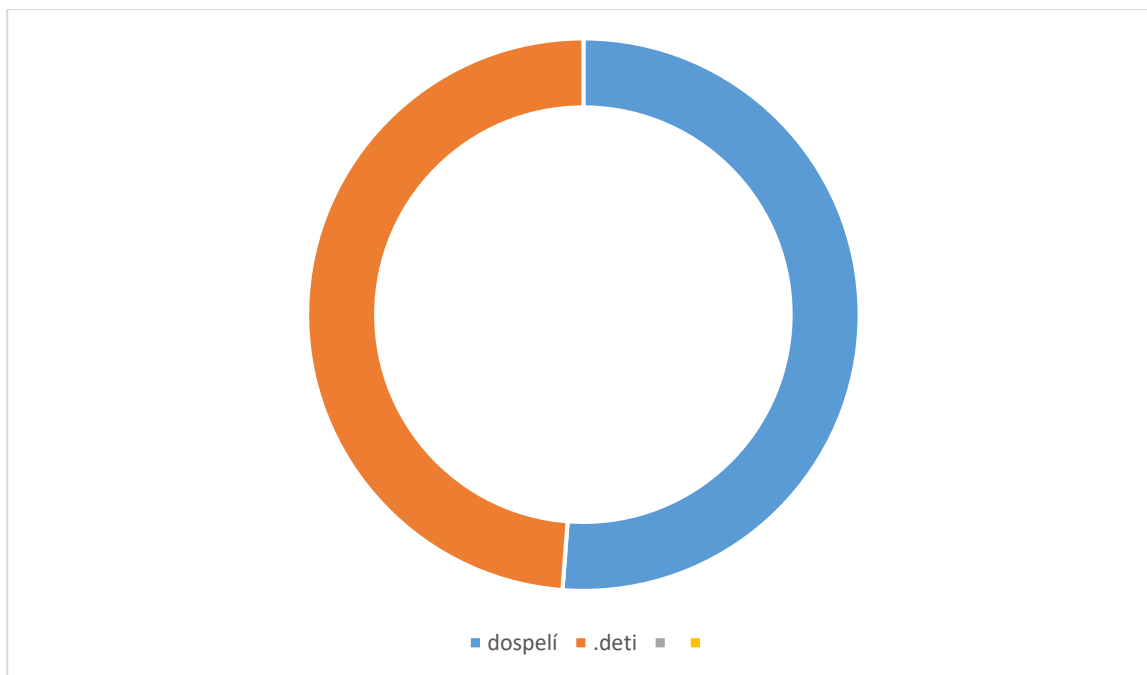
Niektoré poplatky (napr. využívanie služieb a kultúrno-vzdelávacích aktivít knižnice pre nečlenov) v aktuálnom cenníku chýbajú.

2.3. Štatistické ukazovatele registrovaných čitateľov a príjmov knižnice za rok 2023

V roku 2023 zaznamenali pracoviská knižnice spolu 951 registrovaných čitateľov.

Z toho dospelých 487 a detí do 15 rokov 464.

Registrovaní čitatelia	Knižnica Latorická 4	Knižnica Biskupická 1	SPOLU
Deti do 15 rokov	265	199	464
Dospelí	396	91	487
SPOLU	663	290	951

Z uvedených údajov vyplýva, že celkový pomer medzi čitateľmi do 15 rokov a dospelými čitateľmi je takmer vyrovnaný.

2.4. Príjmy knižnice za rok 2023

Príjem z registračných, sankčných a manipulačných poplatkov knižnice za rok druhý polrok roku 2023 bol vo výške 2439, - €.

Z toho knižnica Latorická 4: 1946,-€ a knižnica Biskupická 1 : 493,- €.

2.5. Aktualizácia cenníka v kontexte dostupnosti a príjmov knižnice

Pri návrhu nových poplatkov knižnice sme vychádzali zo štatistických údajov o registrovaných čitateľoch, príjmoch knižnice a komparácie poplatkov za služby vo verejných knižniciach Bratislavy. Knižnice s väčším objemom fondu a širším diapazónom poskytovaných služieb majú poplatky neporovnateľne nižšie, avšak ich počet registrovaných používateľov je napriek tomu vyšší.

Vychádzame z predpokladu, že zníženie základných registračných poplatkov bude mať vplyv na väčšiu návštevnosť knižnice, podporí záujem o čítanie a umožní prístup k literatúre a čítaniu aj pre tých, ktorí mali doposiaľ z finančných dôvodov problém s platbou registračných poplatkov, tzn. počet platiacich čitateľov sa zvýši. Cieľom knižnice je dostať sa na úroveň čitateľskej základne odporúčanú Metodickým usmernením Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK – 4315/2020-110/11107 z 21. júla 2020 na určenie Štandardov pre verejné knižnice, a to **10% z počtu obyvateľov mestskej časti**, (na základe štatistického zisťovania z roku 2021 má mestská časť 23 464 obyvateľov) tzn. cca **2 300** čitateľov.

Zavedenie nových poplatkov vyplývajúcich z nových služieb knižnice a zavedenie vyšších sankčných poplatkov zameraných na ochranu knižničného fondu vykompenzuje prípadné straty na registračných poplatkoch zároveň podporí zodpovedný prístup k majetku mestskej časti a jeho ochrane.

3. Komparácia základných ukazovateľov verejných mestských knižníc v Bratislave

Z výsledkov komparácie rozsahu knižničných fondov, počtu používateľov, služieb a poplatkov verejných knižníc v Bratislavskom kraji (viď. Tabuľka č.1 a č.2) vyplynulo, že Miestna knižnica Podunajské Biskupice má v porovnaní výšky členských poplatkov k rozsahu ponúkaných služieb a objemu ponuky knižničného fondu neprimerané nastavenia.

V tabuľke číslo 1 sa nachádza prehľad veľkosti fondov, počtu registrovaných čitateľov a poskytovaných služieb vybraných verejných mestských knižníc v Bratislave

Tabuľka č.1

Názov knižnice	Počet čitateľov	Veľkosť fondu	E-knihy	Audioknihy	Rešeršné služby	Autom.proced.	Iné služby
							repr.,intern.,vázba
Mestská knižnica	8 000	260 000	áno	áno	áno	áno	áno
Staromestská knižnica	4800	150000	áno	nie	áno	áno	áno
Knižnica Ružinov	4000	158250	áno	nie	áno	áno	áno
Knižnica Petržalka	8900	197500	áno	nie	áno	áno	áno
Knižnica BA Nové Mesto	3500	180000	áno	áno	áno	áno	áno
Knižnica Dúbravka	2500	50700	áno	nie	nie	áno	áno
Knižnica Karlova Ves	2000	36000	nie	nie	nie	áno	áno
Knižnica Lamač	1200	12200	ánoMsk	ánoMsK	nie	áno	nie
Knižnica Devínska NV	1000	10500	nie	nie	nie	nie	nie
Knižnica Rača	1080	14800	nie	nie	nie	áno	nie
Knižnica Vrakuňa	900	28000	nie	nie	nie	áno	áno
Knižnica Pod. Biskupice	1000	25000	nie	nie	nie	áno?	áno

(údaje sú zaokrúhlené)

V tabuľke č.2 sa nachádza prehľad základných poplatkov vybraných verejných mestských knižníc v Bratislave

Tabuľka č.2

Názov knižnice	reg, dospelí	deti do 15 r.	seniori	študenti	ZŤP	soc.hendik.	Iné kateg.	strata preukazu
Mestská knižnica	4	0	2	3	0	0	zazml.knižn. :0	3
Staromestská knižnica	5	1	2/1,60 -SM	2	1	2	X	2,5
Knižnica Ružinov	6	0	4	4	4	0	rodinný preuk. :10,-	5
Knižnica Petržalka	6	0	3	6	3	sen.70+.:0	rodinný preuk. :9,-	2,5
Knižnica BA Nové Mesto	4	2	4/2 - sen. NM	4	x	sen.80+ :0	x	3
Knižnica Dúbravka	4	1	1,5	4	0	X	X	1
Knižnica Karlova Ves	4	0	3	4	0	X	X	2
Knižnica Lamač	5	3	5	3	5	x	x	x
Knižnica Devínska NV	4	2	2	3	2	x	x	0,5
Knižnica Rača	4	2	2	2,8	x	x	x	x
Knižnica Vrakuňa	15	5	10	15	x	x	x	3
Knižnica Pod. Biskupice	10	5	7	7	7	x	x	1

3.1. Navrhované zmeny v cenníku poplatkov a služieb Miestnej knižnice Podunajské Biskupice

registračné poplatky	Aktuálna suma	Návrh
		nového poplatku
registrácia dospelý	10€	5€
registrácia deti do 15 rokov	5€	2€
registrácia študenti	7€	3€
registrácia seniori,ZŤP	7€	2€
seniori nad 80 rokov	X	0€

Sankčné poplatky	Aktuálna suma	Návrh
		nového poplatku
strata preukazu+ vystavenie	1+1/2€	3€
1.upomienka mail (po 30 dňoch)	2€	1€
2.upomienka mail (po 60 dňoch)	3€	2€
3.upomienka pošta (po 90 dňoch)	5€	5€
d'alšie upomienky	X	*Každý začatý mesiac +1€

*Navyšovanie upomienok počítavaním dĺžky omeškania. Pr.: 6 upomienka- 1+2+5+6 =14 €

poplatky straty a poškodenie dokumentov	Aktuálna suma	Návrh
		nového poplatku
poškodenie čiarového kódu	2,5€	3€
strata dokumentu vydaného do roku 1990	5€/ dok.	5€/ dok.
strata dokumentu vydaného po roku 1990	3€/ dok.	3€/ dok.
strata najnovšieho	náhrada dokumentu	náhrada dokumentu
strata 1 dielu viaczv. diela	x	náhrada hodnoty celého diela

manipulačné poplatky	Aktuálna suma	Návrh
		nového poplatku
vystavenie duplikátu preukazu	1€	0 €(v sankčných)
strata a poškodenie 1 dokumentu spracovanie	2€	3€
vystavenie 3 upomienky	2€	0€
získovanie neoznámených zmien os. údajov	5€	5€
poškodenie časti dokumentu možné používanie	x	50% ceny dok.

špeciálne služby knižnice	Aktuálna suma	Návrh
		nového poplatku
rezervácia dokumentu telefonicky, mailom po dobu 7 dní	0,50€ /kn.j	0,50€ /kn.j
rezervácia dokumentu online		0€
návšteva internetu	X	0€
návšteva internetu pre nečlenov knižnice	0€	0,50€/každá začatá hod.
Návšteva podujatia pre nečlenov knižnice	X	0,50 €/osoba
Prenájom samostatnej študovne	X	15,- €/hod.

4. Návrh na zmenu výpožičného času Miestnej knižnice Podunajské Biskupice

Zo štatistických údajov o registrovaných čitateľoch knižnice v kategóriách deti do 15 rokov a dospelí vyplýva, že percentuálny pomer čitateľov v jednotlivých kategóriách je 51,2% dospelý a 48,85 deti. Pričom na pobočke Biskupická je tento pomer 31,4% - dospelý a 68,6% - deti.

Pomer výpožičného času pre verejnosť v dopoludňajších a popoludňajších hodinách je 90% popoludní a 10% dopoludnia.

Z uvedeného vyplýva nerovnomerné rozvrhnutie výpožičného času smerom k návštevníkom a čitateľom v predškolskom a školskom veku.

Aktuálny výpožičný čas

Latorická 4

PO		12,00-18,00
UT	10,00	16,00
ST		12,00-18,00
ŠTV		12,00-18,00
PIA		12,00-16,00

Biskupická 1

PO		12,00-18,00
UT	10,00	16,00
ST		12,00-18,00
ŠTV		12,00-18,00
PIA		12,00-16,00

4.1 Nový výpožičný čas

Pri návrhu nového výpožičného času sme vychádzali z konceptu sprístupnenia knižnice vo väčšej miere aj v dopoludňajších hodinách, čo otvára priestor na kultúrno- vzdelávacie aktivity pre deti z miestnych materských a základných škôl- skupinové návštevy knižnice, hodiny informačnej prípravy, rozšírené vyučovacie hodiny v knižnici. Revitalizácia knižničného mobiliáru, ktorá aktuálne v knižnici prebieha umožní vytvorenie samostatných študijných zón a prácu s viacerými skupinami čitateľov a používateľov bez toho, aby sa vzájomne rušili. Zároveň sa približuje pracovnému času samosprávy s ohľadom na dochádzkový systém a sociálne benefity pre pracovníkov (obedová prestávka).

Návrh nového výpožičného času

Latorická 4

PO		13,00-18,00
UT	10,00-12,00	13,00-16,00
ST		13,00-18,00
ŠTV	10,00-12,00	13,00-17,00
PIA	09,00-12,00	

Biskupická 1

PO		13,00-18,00
UT	10,00-12,00	13,00-16,00
ST		12,00-17,00
ŠTV	09,00-12,00	13,00-16,00
PIA	09,00-12,00	

SPOLU: 24 výpožičných hodín

4.1. Účinnosť

V prípade schválenia materiálu navrhujeme účinnosť cenníkov a výpožičného času od 1.10.2024.